

Yılanın kuyruğu -her zamanki dertler- bir etik soru

The snake`s tale- usual troubles -an ethical issue

Epey yıl önce başlamıştım söylemeye “Uyuyan yılanın kuyruğuna basmayın” diye. Bağrımızda bir yılan besliyoruz, uyuyor = stabil koroner plak, ciddi stenoz ve stabil efor anjini. Bize değmiyorsa bin yıl yaşayın demiyoruz, uyanmaması için gereken yaşam biçimi değişikliğini yapıyoruz ve uyandığı zaman bizi sokmaması için de gerekli tıbbi-farmakolojik tedbirleri alıyoruz. Arkadaşlarıma anlattığım bu konu esasında; stabil koroner olgularını anjiyo laboratuvarına almayın, alırsanız da; gözleriniz büyüyerek “o ciddi darlığa hemen bir stent” yerleştirmeyin. Bu bizim ana bilim dalımızda bir atasözünü haline gelmiştir, ama ben görmeden ne yapıldığını da bilirdim. Emekli olduktan sonra 2 seminerimde “*appropriate use criteria*” daki stabil anjina pektoris- koroner konusunda sunulan bu 167 senaryodan önemli bir kısmını tartıştık. Hangisinin kuyruğuna basılır, hangisine basılmaz babında.

Ne var ki yukarıdaki dertten Stuttgart-Almanya, Robert Bosch Hastanesinden Prof. Dr. Udo Sechtem de pek şikâyetçi. Bu yıl yapılan European Society of Cardiology kongresinde stabil koroner arter hastalığının takibi tazelenmiş kılavuzu sunuldu (1). Bunun Dr. Sechtem tarafından eve götürülecek mesajı şöyle idi “stabil koroner arter hastalarında artık anjiyografik darlık şiddetinden daha ziyade bu koroner lezyonun fonksiyonel etkisine bakarak perkütan koroner girişim yapıyoruz (*yapmalıyız!*).” Prof. Dr. Sechtem gibi, Fransa-Paris, Pitiş-Salptrire Hastanesi Kalp-Bakım ünitesi başkanı olan Prof. Dr. Gilles Montalescot “*birçok hasta, muhtemelen pek fazla hasta, iskemileri olmadan kateter laboratuvarına yollanmaktan*” şikâyetçi. En azından iskemi belirtisi olmadığında lezyonun hemodinamik ciddiyetinin belirtilmesi için, yeni kılavuzda FFR ya da OCT düşünülmesi gerektiğini hatırlatmakta.

Öğrencilik yıllarımda sosyo-politik nedenlerle Kars Devlet Hastanesi’nde gönüllü olarak çalışmıştım (yıl 1962). Daha sonra da, çoğunuzun bildiği gibi, 1970-1977 yılları arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi’nin kuruluş ve gelişiminde öğretim görevlisi ve sonra da Doçent-kardiyoloji sorumlusu olarak görev aldım. Doğuda karı-buzu ve insanları tanıdım. Eskişehir Anadolu Üniversitesi’ne gelirken başım önde, üzüntü ve biraz utanç duydum: Arkadaşlarımı, hastalarımı ve insanları terk ettim, kaderleri ile baş başa kaldılar. Bense: kaçıp-kurtuldum. Neyse ki, bu kutsal topraklara yeteri kadar hizmet etmişim. Şimdi size 16-17 yıl orda kalan ve feryat eden bir akademisyeni sunacağım “...meslektaşlar hasta memnuniyeti için çırpınıp duruyorlar, fakat gerek imkansızlıklar ve gerekse tehditlerden istediklerini yapamıyorlar... ve hele bu azgın, vahşi hasta yakınları da varken nasıl yoğun bakım yapacaksınız ki?... Çünkü hekimler o bölgede,

aşiretler, kalabalık aile gruplarına karşı maalesef yapayalnız ve savunmasız kalıyorlar.... Bu sefer daha kalabalık bir kaba guruh ile meslektaşımızı taciz ediyorlar...”

Yine de hatırlıyorum: 1962’de ki Kars maceramda cerrahımız bir hastasını apektektomi sırasında kaybedince, büyükçe bir kalabalık hastaneyi sarmıştı...

Prof. Dr. Nail Çağlar’ın bir e-postası “Bir gün gelecek atomun enerjisini serbest bırakacağız, gezegenler arası yolculukları gerçekleştireceğiz, ömrü uzatıp tüberküloz (ateroskleroz) ve kanseri tedavi edeceğiz ama.....” (50 yıl önceki Jean Rostand’dan alıntı)

Bana göre; orman kanunları kaldırılmalı, içimize karşılıklı saygı ve hakseverliği koymalıyız.

Yayın etiğine uymamız için hep birlikte özellikle senyörlerin daha fazla titizlik ve yol göstermesi gerekir. Sevgili N. A.’nın bir olgu sunumu “benzer olguların sıklığı ve atf alması için gerekli olan öğelerin ön planda bulunmaması dolayısı ile, maalesef ve üzülerek basıma öncelikli olmadığı”ndan reddedildi. Son yazar ismi ise hocası, çok yakınım ve fedakar bir hakemim olduğu için, ona da bu bilgiyi mahcubiyetim ile bildirdim. Aldığım cevap “Değerli hocam, çok naziksiniz, doğrusunu isterseniz bu vakaya benim adım yazıldığından haberim olmadı.” Bu ilk değildi. İnşallah son olur.

Başka bir ilk olmayan; bir yazar 26.07.2013 tarihinde yazısını Anadolu Kardiyoloji Dergisi’ne yolluyor. Bir Ağustos 2013 tarihinde düzeltme istiyoruz, iki ay uyarılara rağmen cevap alamıyoruz. “Son mektup” dediğimiz zaman da “Başka bir dergiye yollayacağım.” Cevabını veriyor. Hâlbuki bu özgün araştırmasını Anadolu Kardiyoloji Dergisi’ne yollarken “The contents of this manuscript will not be copyrighted, submitted or published elsewhere.” Yani tapusunu bize devretmiş.

Siz Editör olsanız ne hisseder ve nasıl cevaplırsınız? Basacağım, söz.

Kaynaklar

1. Montalescot G, Sechtem U, Achenbach S, Andreotti F, Arden C, Budaj A, et al.; Task Force Members. 2013 ESC guidelines on the management of stable coronary artery disease: The Task Force on the management of stable coronary artery disease of the European Society of Cardiology. Eur Heart J 2013; 34: 2949-3003. [CrossRef]

Bilgin Timuralp
Baş Editör
Eskişehir, Türkiye

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Prof. Dr. Bilgin Timuralp, Büyükdere Cad. No: 105/9 34394 Mecidiyeköy, Şişli, İstanbul-Türkiye Tel: +90 212 217 17 00 Faks: +90 212 217 22 92 E-posta: btimur@ogu.edu.tr

©Telif Hakkı 2013 AVES Yayıncılık Ltd. Şti. - Makale metnine www.anakarder.com web sayfasından ulaşılabilir.

©Copyright 2013 by AVES Yayıncılık Ltd. - Available online at www.anakarder.com

doi:10.5152/akd.2013.261

